

Nr 33.

Utlåtande med anledning av väckta motioner om understöd åt de ombordanställda vid 1950 års sillfiskeexpedition till Island.

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 232 av herr *Arrhén* och II: 213 av herr *Staxäng m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte anvisa 140 000 kronor till understöd åt de ombordanställda vid fjolårets sillfiskeexpedition till Island att fördelas enligt de grunder, statens jordbruksnämnd efter prövning finner skäligt.

Beträffande de skäl, som åberopats till stöd för yrkandet, får utskottet hänvisa till framställningen i motionerna.

I infortrat yttrande den 26 februari 1951 över motionerna har *fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök* anfört följande.

Genom det osedvanligt dåliga fångstutbytet av sillfisket vid Island under förra året torde åtskilliga av deltagarna i detta fiske lidit ett avsevärt ekonomiskt avbräck. Ser man endast till behovet av hjälpåtgärder torde därför intet vara att erinra mot bifall till förevarande motion. Tyvärr förhåller det sig emellertid så att fiskets utövare, såväl enskilda personer som hela grupper, ofta utsätts för mycket tvära omkastningar vad fångstutbytet beträffar. Som exempel härpå må följande anföras.

Under en följd av år till och med år 1920 uppgick fångstmängden vid sillfisket i Göteborgs och Bohus län till i medeltal 51,7 miljoner kg per år. År 1921 sjönk denna fångstmängd till 18 miljoner kg och 1922 till endast 12,8 miljoner kg. Sistnämnda kvantitet utgör ju endast omkring en fjärdedel av den genomsnittliga kvantiteten under åren närmast före 1921. Under åren 1935—1945 var den årliga medelfångsten vid strömmingsfisket på ostkusten omkring 30 miljoner kg. På ett par år sjönk årsfångsten mycket starkt och uppgick 1947 till endast 15,4 miljoner kg alltså till blott omkring hälften av normal fångst. Flera gånger har det vidare visat sig att det för Östersjöns fiskare så viktiga laxfisket efter att under en följd av år ha givit tillfredsställande fångster plötsligt slagit mer eller mindre fel under flera år i sträck. Innevarande vinter har sillfisket med snörpvad blivit helt misslyckat. Under det att detta fiske till och med mitten av februari månad förra året gav ett fångstresultat av 6,6 miljoner kg, var fångstmängden vid motsvarande tid i år endast 1,6 miljoner kg. Även snörpvadsfisket efter skarpsill kan i år anses som i stort sett felslaget. Åtskilliga andra dylika exempel kunde nämnas. Det nu anförda torde emellertid vara till fyllest för att visa, att det i motionen omnämnda fallet icke på något sätt är enastående. Tydligt är också att vid alla dylika tillfällen fiskarens ofta svaga ekonomiska ställning utsättes för hårda påfrestningar. Det är emellertid även uppenbart, att om effektiv hjälp med allmänna medel skulle lämnas i alla de fall då större fisken med många deltagare slå mer eller mindre fel, högst betydande belopp skulle bli erforderliga. Ett bifall till motionen torde därför kunna medföra konsekvenser, som

äro svåra att överblicka. Fiskeristyrelsen ställer sig därför tveksam till lämpligheten av den i motionen föreslagna åtgärden.

I detta sammanhang torde förtjäna framhållas, att det under senare år av svenska fiskare i Barents hav bedrivna fisket också slog fel under 1950. En av några deltagare i detta fiske med anledning härav gjord ansökning om statsunderstöd avsågs av Kungl. Maj:t den 6 oktober 1950.

Skulle det ändock anses skäligen tilldela deltagarna i 1950 års islandsfiske visst understöd med allmänna medel vill fiskeristyrelsen erinra att å det under nionde huvudtiteln för budgetåret 1942/43 uppförda anslaget till Understöd åt fiskare föreligger en behållning av 154 645 kronor, vilken behållning möjligen skulle kunna tagas i anspråk för ifrågasvarande ändamål. Förutsättning härför är dock att den författning, nämligen kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281) angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fiskare (ändrad genom kungörelsen den 23 februari 1940, nr 110), som reglerar användningen av sagda anslag, ändras.

Utskottet. Utfallet av det svenska sillfisket vid Island sommaren 1950 blev såsom framhållits i motionerna betydligt sämre än normalt. Deltagarna i fisket ledo därigenom avsevärt ekonomiskt avbräck, och det torde vara otvivelaktigt, att åtskilliga av dem fördenskull äro i och för sig i behov av hjälp.

I likhet med fiskeristyrelsen vill utskottet emellertid framhålla, att fiskets utövare ofta råka ut för mycket tvära växlingar i fråga om fångsternas storlek. Härvidlag får utskottet hänvisa till de exempel, som lämnats i fiskeristyrelsens yttrande. Det torde sålunda vara klart, att det felslagna sillfisket sommaren 1950 icke är att betrakta som något enastående fall. Med hänsyn härtill skulle enligt utskottets mening ett bifall till motionerna för statsmakterna medföra ett åtagande av vittgående och svåröverskådliga ekonomiska förpliktelser. Utskottet finner sig därför icke kunna biträda den i motionerna gjorda hemställan.

Utskottet hemställer alltså,

att motionerna I: 232 och II: 213 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 16 maj 1951.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Alfred Andersson, Svedberg, Carl Sundberg, Näslund, Jon Jonsson, Hjalmar Nilsson, Lars Andersson, Mossberger och Snygg*; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta, Gustafson i Dädesjö, Jacobson i Vilhelmina, Antby, Andersson i Hyssna, Hæggbloom, Jonsson i Järvsand, Svensson i Vä, Utbult* och Andersson i Långviksmon*.

* Ej närvarande vid justeringen.